

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/153/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214209558
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2214209558.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členov senátu JUDr. Martina Holiča a JUDr. Evy Barcajovej v právnej veci žalobcov: 1/ P. R., nar. XX. F. XXXX, trvalo bytom C. J., R. XXX/XX, 2/ D. Z., nar. XX. Z. XXXX, trvalo bytom U. XX, zastúpený advokátom: JUDr. Peter Reisz, Klincová 37, 821 08 Bratislava, 3/ Z. Z., nar. XX. J. XXXX, trvalo bytom U. XX, 4/ E. U., rod. Z., nar. X. E. XXXX, trvalo bytom R. F. Z., M. XXX/XX, 5/ Z. G., rod. Z., nar. XX. Z. XXXX, trvalo bytom U. XX, 6/ T. U., rod. Z., nar. XX. E. XXXX, trvalo bytom R. F. Z., R. S. XXX/X, proti žalovaným: 1/ Obec Hviezdoslavov, IČO: 00 305 456, 930 41 Hviezdoslavov č. 8, zastúpená splnomocnenkyňou: LAWCORP, s.r.o., Štúrova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36847437, 2/ TANY s.r.o., Potočná 23, 831 06 Bratislava, IČO: 36770019, zastúpená splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., Martinčekova 13, 821 01 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50361368, 3/ SRRP s. r. o., Čalovská 4, 821 05 Bratislava, IČO: 47234539, zastúpená advokátom: JUDr. Róbert Madej, PhD., Mýtna 42, 811 05 Bratislava, o neplatnosť kúpnych zmlúv a iné, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo 7. decembra 2015 č. k. 11C/356/2014-233 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu zamietol; II. žalovanej 1/ náhradu trov konania nepriznal; III. žalobcom 1/ až 6/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej 2/ náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia vo výške 622,29 eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku a IV. žalobcom 1/ až 6/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej 3/ náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia vo výške 622,76 eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 80, § 120 ods. 3, § 154 ods. 1 O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 126 O.z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 9 ods. 4 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy; vecne dôvodil, že žalobcovia sa žalobou domáhali určenia, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ dňa 22.5.2009 o odpredaji pozemku parcela č. 63 - ostatné plochy o výmere 15.892 m², zapísanej na liste vlastníctva (ďalej aj „LV“) č. XXX, v katastrálnom území (ďalej aj „k. ú.“) U., je neplatná, ako aj určenia, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou 2/ a žalovanou 3/ dňa 14.6.2011 o odpredaji pozemku parcela č. 63 - ostatné plochy o výmere 15.892 m², zapísanej na LV č. XXXX, v k.ú. U., je neplatná. Súd prvej inštancie vyzval žalobcov na preukázanie naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti kúpnych zmlúv, vo výzve uviedol, že má za to, že k 15.5.2014 nie je naliehavý právny záujem daný, keďže ak by v uvedený deň bolo žalobe vyhovené, Správa katastra by v zmysle § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z. vyznačila stav pred týmito právnymi úkonmi, t. j. za vlastníka dotknutej parcely by v katastri nehnuteľností vyznačila Obec Hviezdoslavov, teda určením neplatnosti kúpnych zmlúv sa želané vlastníctvo k tejto parcele do rúk žalobcov neprinavráti, čo je dôvod neexistencie naliehavého právneho záujmu ako to má na mysli ust. § 80 písm. c/ O.s.p., súd žalobcov poučil, že vychádzajúc z ust. § 5 ods. 1 O.s.p. je ich

procesným právom podanie žaloby na plnenie v zmysle § 80 písm. b/ O.s.p. alebo žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., na čo žalobcovia reagovali podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 8.9.2014, ktorý súd dňa 23.9.2014 zamietol a následne dňa 16.10.2014 bolo súdu doručené rozšírenie petitu žaloby, z ktorého však nebolo zrejmé, čoho presne sa žalobcovia domáhajú, preto ich súd uznesením č.k. 11C/356/2014-121 z 1.12.2014 vyzval, aby svoje podanie presne špecifikovali spôsobom uvedeným v uznesení, aby bolo z neho zrejmé, čoho sa domáhajú. Dňa 17.12.2014 bola súdu doručená oprava podania, z ktorej bolo zrejmé, že žalobcovia navrhujú rozšíriť petit žaloby o ďalší petit, ktorým by súd uložil žalovanej 3/ vydať žalobcom nehnuteľnosť o výmere 3.617 m² z výmery 15.892 m² na parcele č. 63, zapísanej na LV č. XXXX v k. ú. U.. Súd uznesením č. k. 11C/356/2014-133 zo 16.1.2015 v zmysle § 95 ods. 1 O.s.p. takúto zmenu návrhu na začatie konania pripustil. Žalovaná 1/ navrhovala žalobu zamietnuť pre nedostatok právomoci súdu rozhodovať o reštitučnom nároku, pre premlčanie práva žalobcov namietat' relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy z 22.5.2009 v 3-ročnej premlčacej dobe, ktorá v zmysle § 101 O. z. uplynula 22.5.2012, ako i pre neodôvodnenie a teda nepreukázanie naliehavého právneho záujmu žalobcov na určení neplatnosti kúpnej zmluvy z 22.5.2009. Žalovaná 2/ navrhovala žalobu zamietnuť, majúc za to, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnych zmlúv, keď iba súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti môže byť podkladom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností podľa § 34 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností, a pokiaľ si žalobcovia uplatnili reštitučný nárok v zmysle zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom (v rozsahu 3.617 m²), už si nemôžu podať určovaciu žalobu podľa § 80 O.s.p. titulom ochrany vlastníckeho práva v zmysle § 126 ods. 1 O. z., určovacou žalobou alebo žalobou o vydanie veci nemožno obchádzať účel a zmysel reštitučného zákonodarstva. Žalovaná 3/ navrhovala žalobu zamietnuť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti kúpnych zmlúv, nakoľko zhoda medzi želaným stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností sa určení neplatnosti kúpnych zmlúv nedosiahne a keďže si žalobcovia uplatnili reštitučný nárok (v rozsahu 3.617 m²), podľa § 5 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom je na konanie príslušný pozemkový úrad, teda vec nepatrí do právomoci súdu a nakoľko konanie o reštitučnom nároku nebolo ukončené, poukázala na zásadu „lex specialis derogat legi generali“, teda v prípade, ak na nejaký právny vzťah existuje osobitná zákonná úprava - zákon č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom, táto sa uplatní namiesto všeobecnej právnej úpravy - O.z.. Žalobca 2/ v priebehu konania potvrdil, že o reštitučnom nároku žalobcov prebieha konanie pred Obvodným pozemkovým úradom v Dunajskej Strede, pričom ak súd určí, že tu právny vzťah alebo právo k nehnuteľnosti je, „takouto zmenou by sa vlastníctvo k pozemkom mohlo navrátiť žalobcom/reštituentom, pretože pozemok na pôvodnej parcele č. 1232/22, t.č. parcela č. 63 o výmere 15.892 m² by už nebol v rozsahu 3.617 m² vo vlastníctve žalovanej 3/“, neskôr oznámil, že reštitučné konanie bolo zastavené z dôvodu, že reštituenti nevedeli konajúcejmu okresnému úradu predložiť žiadanú listinu. Súd následne žalobcom písomnou výzvou z 5.11.2015 uložil vzhľadom na zastavenie reštitučného konania preukázať za takéhoto právneho stavu naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnych zmlúv, túto výzvu zaslal žalobcom spolu s predvolaním na pojednávanie nariadené na 7.12.2015, na ktoré sa žalobcovia neustanovili a k písomnej výzve sa nevyjadrili. Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že v tomto prípade sa v rámci skúmania dôvodov existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov na určení neplatnosti kúpnych zmlúv musel zaoberať zásadnou právnou otázkou, ako posudzovať žalobu o určenie práva alebo právneho vzťahu (v zmysle ust. § 80 písm. c/ O.s.p.) ohľadom nároku, ktorý svojim obsahom a právnou povahou súvisí s nárokmi upravenými v zákone č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom, teda s právnym predpisom reštitučnej povahy, ktorý je vo vzťahu k obecným predpisom o ochrane a určení vlastníckeho práva predpisom špeciálnym. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR prípadne Nejvyššího soudu ČR vyplýva ten dlhodobo ustálený právny názor, že oprávnená osoba, ktorej nehnuteľnosť prevzal štát v rozhodnej dobe podľa reštitučných predpisov alebo aj bez právneho dôvodu, sa nemôže domáhať ochrany práva podľa ust. O.z. (napr. podľa § 126), a to ani formou určenia práva či právneho vzťahu podľa ust. § 80 písm. c) O.s.p., ak mohla uplatniť nárok podľa právneho predpisu reštitučnej povahy. Takouto občianskoprávnou určovacou žalobou nemožno obchádzať zmysel a účel reštitučného zákonodarstva (viď stanovisko pléna ÚS ČR z 01.11.2005, Pl. ÚS-st. 21/05). V tomto prípade určovacia žaloba nie je nástrojom prevencie, avšak nástrojom, ktorým majú byť nahradené právne prostriedky neúspešnej ochrany; teda v skutočnosti táto určovacia žaloba nesmeruje k nastoleniu právnej istoty na strane žalobcov, ale k jej narušeniu na strane súčasného vlastníka nehnuteľnosti (por. nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 114/04, I. ÚS 185/05). Pohnútky, ktoré viedli žalovanú 1/ previesť vlastníctvo nehnuteľnosti na žalovanú 2/ a tá na žalovanú 3/ nie sú pri skúmaní naliehavého právneho záujmu relevantné.

S poukazom na § 80 písm. c) O.s.p. a jeho výklad súd prvej inštancie dôvodil, že v každom štádiu konania musí mať za doloženú existenciu naliehavého právneho záujmu, inak (a to bez skúmania vecnej stránky návrhu), musí žalobný návrh ako neprípustný zamietnuť. Či tento záujem jestvuje, skúma súd ex offo, t.j. z úradnej povinnosti. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu. Je teda nutné, aby tento naliehavý právny záujem jestvoval v čase rozhodovania súdu.

S poukazom na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.11.1998 sp. zn. 5Cdo 60/1998, sp. zn. 3Cdo 112/2004 a sp. zn. 3Cdo 98/2004 dôvodil, že v danom konaní žalobcovia podali určovaciu žalobu, ktorou sa domáhali určenia neplatnosti uzavretých kúpnych zmlúv, reagujúc tak prvorado na konanie žalovanej 1/, ktorá napriek vedomosti o prebiehajúcom reštitučnom konaní dotknutú nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom reštitúcie, previedla na žalovanú 2/ a tá následne na žalovanú 3/. Uzavrel, že právna otázka, o ktorej má byť rozhodnuté na základe predmetnej žaloby (určenie, že kúpne zmluvy sú neplatné) má povahu iba otázky predbežnej vo vzťahu k inej relevantnej právnej otázke, a to k otázke vlastníctva predmetnej nehnuteľnosti, z ktorého dôvodu, s poukazom na vyššiu uvedenú judikatúru, nie je daný naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení, nie je totiž splnená podmienka, že určovacia žaloba má mať preventívny charakter, umožniac predísť prípadnej žalobe na plnenie. V danom prípade by o opodstatnenosti žalobcami podanej určovacej žaloby bolo možné hovoriť len vtedy, ak by sa ňou vyriešila otázka vlastníctva nehnuteľnosti. Je mylná domnienka žalobcov, že ak by súd neplatnosť kúpnych zmlúv určil, vznikla by povinnosť žalovanej 3/ predmetnú nehnuteľnosť vydať priamo žalobcom. Ak by totiž aj súd neplatnosť kúpnych zmlúv určil, nebola by s konečnou platnosťou vyriešená otázka, že nehnuteľnosť patrí im, bez ohľadu na to, či v celosti, alebo v požadovanom rozsahu 3.617 m².

Konajúci súd teda na strane žalobcov nevidel existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti kúpnych zmlúv a nevidel žiadny právne relevantný dôvod vydať výrok, ktorým by určil, že predmetné kúpne zmluvy sú neplatné, nakoľko by sa ním nič nezmenilo na právnom postavení žalobcov ako nevlastníkov predmetnej nehnuteľnosti, teda požadovaným určením by záležitosť nebola nijakým spôsobom riešená a ani vyriešená, preto uzavrel, že u žalobcov nebol daný naliehavý právny záujem na určení, že predmetné kúpne zmluvy sú neplatné, čo je základnou podmienkou pre úspešnosť určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., a preto ich žalobu v celom rozsahu zamietol bez potreby zaoberať sa ďalšou vecnou stránkou daného sporu.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 137, § 142 ods. 1, § 149 ods. 1, § 151 ods. 1 a 2 O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 9 ods. 1, § 11 ods. 1 písm. a/ až c/, § 13a ods. 1 písm. a/ až h/, § 15, § 16 ods. 3 a 4, § 17 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb; vecne dôvodil plným úspechom žalovaných 1/ až 3/ v konaní a vznikom im nároku na náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (ktorá im aj bola na pojednávaní 7.12.2015 vo vyhlásenom rozsudku priznaná s tým, že výška bude špecifikovaná v písomnom vyhotovení rozsudku) proti žalobcom 1/ až 6/, ktorí vo veci úspech nemali, nepredložením vyčíslenia trov konania zo strany žalovaného 1/, ktorému zo súdneho spisu iné trovy ako trovy právneho zastúpenia nevyplyvali, uplatnením si žalovaným 2/ náhrady trov konania v celkovej výške 3.551,19 eur pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, žalovaným 3/ v celkovej výške 622,76 eur pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, potrebou vychádzať pri stanovení základu sadzby tarifnej odmeny advokáta iba zo základu nároku, ktorým je určenie neplatnosti zmlúv, pričom za základ sadzby tarifnej odmeny advokáta treba považovať 1/13 výpočtového základu, priznal žalovanému 2/ náhradu na trovách právneho zastúpenia celkovo vo výške 622,29 eur, pozostávajúcich z položiek špecifikovaných v rozsudku, žalovanému 3/ náhradu na trovách právneho zastúpenia celkovo vo výške 622,76 eur, pozostávajúcich z položiek špecifikovaných v rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia 1/ až 6/ a to v celom jeho rozsahu, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie právne odôvodnili ust. § 205 ods. 2 písm. a/ a f/ O.s.p.. Vecne dôvodili, že súd prvej inštancie postupoval spôsobom, ktorý im neumožnil, aby mohli riadne konať pred súdom. Keďže žalobcovia sa chceli dať v prebiehajúcom konaní zastúpiť advokátom, tak aby nastávajúce pojednávanie prebehlo už za jeho prítomnosti, obrátili sa dňa 3.12.2015 na advokáta s prosbou o prevzatie ich právneho zastúpenia v tejto veci a advokát ich zastupovanie prevzal, žiaľ na prípravu pojednávania nemal dostatok času s ohľadom na iné neodkladné pracovné záležitosti a od prevzatia právneho zastúpenia nemal ani minimálnu zákonnú lehotu na prípravu v zmysle ust. § 115 ods. 2 O. s. p., preto požiadal o odročenie pojednávania a ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávaní nariadenom na 7.12.2015, a to prostredníctvom e-mailu, ktorý zaslal

na podateľňu, včasné doručenie žiadosti zákonnej sudkyňi sa snažil zabezpečiť aj telefonicky a bol ubezpečený, že ospravedlnenie bude zákonnej sudkyňi doručené pred pojednávaním. Napriek jeho žiadosti o odročenie pojednávania sa pojednávanie 7.12.2015 uskutočnilo a došlo na ňom k vyhláseniu rozsudku, proti ktorému smeruje odvolanie. Žalobcovia poukázali na to, že právo na prerokovanie veci za prítomnosti účastníka zakotvuje aj Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., konkrétne jej článok 48 ods. 2 a považovali za nesporné, že neprihliadnutím na žiadosť o odročenie pojednávania došlo k odňatiu práva žalobcom konať pred súdom, v ktorej súvislosti poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) sp. zn. 4Cdo/35/01. Žalobcovia uviedli, že chceli počas konania pred súdom prvej inštancie zmeniť petit žaloby tak, že namiesto určenia, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ dňa 22.5.2009 o predaji pozemku parc. č. 63, ostatné plochy o výmere 15 892 m², zapísanej na LV č. XXX, v k. ú. U., je neplatná; kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou 2/ a žalovanou 3/ dňa 14.6.2011 o odpredaji pozemku parc. č. 63, ostatné plochy, o výmere 15 892 m², zapísané na LV č. XXXX, v k. ú. U., je neplatná, sa budú domáhať, že pozemok parc. č. ..., parc. reg. „C“, druh pozemku: ostatné plochy, o výmere 3 617 m², nachádzajúci sa v k. ú. U., ktorý je novovytvorený geometrickým plánom č. ..., vyhotovenom ... odčlenením z pôvodného pozemku parc. č. 63/3,5, parc. reg. „C“, ostatné plochy, nachádzajúcom sa v k. ú. U., patrí do dedičstva po poručiťoch D. Z. a jeho manželky U. Z., rod. A.. Presné označenie novovytvoreného pozemku o výmere 3 617 m², ktorý vznikne odčlenením z pôvodného pozemku parc. č. 63/3,5 oznámia žalobcovia súdu po vyhotovení geometrického plánu. S ohľadom na zmenu petitu žaloby chceli žalobcovia preukázať svoj naliehavý právny záujem nasledovne: poručiťelia žalobcov D. Z. a jeho manželka U. Z., rod. A., boli bezpodielovými spoluvlastníkmi pôvodnej parcely č. 1232/22, zapísanej na pozemkovoknižnej vložke č. 119 (pôvodne v k. ú. R. na Z.). Pôvodný pozemok parc. č. 1232/22 o výmere 7 348 m² podľa pozemkovoknižnej vložky č. 119 (pôvodne v k. ú. R. F. Z.) bol prídelovou listinou zo 17.1.1957 prevedený do vlastníctva rodičov žalobcov a to D. Z. a jeho manželky U. Z., rod. A.. Prídelovú listinu zo 17.1.1957, preukazujúcu vlastnícke právo D. Z. a jeho manželky U. Z., rod. A., už žalobcovia súdu predložili. Podľa identifikácie parciel č. j. 917/03 zo dňa 7.4.2003 žalobcovia zistili, že časť pôvodnej parcely č. 1232/22, zapísanej na PK č. 119 o výmere 3 617 m² bola bez náhrady odňatá Československým štátom. Podľa „odpovede na žiadosť“ z 18.10.2011 od vtedajšej Správy katastra Dunajská Streda: Pôvodná Pkn parcela č. 1232/22, vedená vo vložke č. 119 v kat. úz. R. F. Z. v časti je zlúčená do CKN parc. č. 63/5, 3- LV č. XXXX v prospech SRRP s.r.o. „... KN parc. č. 63 vo výmere 15 892 m² (ost.pl.) bola zapísaná na LV č. X v prospech Čs. štát - MNV - Hviezdoslavov v roku 1988 na základe pkn vl. č. 119 - vid' B/16 Čs. štát v rámci II. etapy, na základe ktorého boli pozemkovoknižní vlastníci zapísaní do stavu KN. V roku 1993 KN parc. č. 63 v kat. úz. U. bola delimitovaná na Obec Hviezdoslavov LV XXX. V roku 2009 KN parc. 63 bola predaná na základe kúpnej zmluvy V 2037/09 pre: TANY s.r.o. Bratislava LV XXXX. V roku 2010 na základe geometrického plánu č. 40286070-213-10 parc. č. 63 bola rozdelená na 63/3,4,5 - LV č. XXXX. V roku 2011 na základe kúpnej zmluvy V 2896/2011 sa vlastníkom stal SRRP s.r.o. - LV č. XXXX. Na základe uvedeného majú žalobcovia za to, že ich rodičia boli protiprávne zbavení ich majetku, a to pôvodného pozemku parc. č. 1232/22, zapísaného na pozemkovoknižnej vložke č. 119 v časti o výmere 3 617 m². Poukazovali na skutočnosť, že pôvodná parcela č. 1232/22 o výmere 7 348 m² bola v časti o výmere 3 731 m² včlenená do novovytvorenej parcely č. 344/1 k. ú. U., ktorá je po dedičskom konaní v spoluvlastníctve žalobcov. S poukazom na § 80 písm. c/ O. s. p. naliehavosť právneho záujmu žalobcovia ako dedičia po poručiťoch D. Z. a jeho manželky U. Z., rod. A., videli v ohrození svojho dedičského práva a neistote vlastníckych vzťahov k pôvodnému pozemku parc. č. 1232/22 v časti o výmere 3 617 m², keď neistotu a ohrozenie dedičského práva žalobcov konkrétne vyvoláva existencia zápisu vlastníckeho práva žalovanej 3/ v katastri nehnuteľností, keďže údaje katastra o právach k nehnuteľnostiach sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Spornosť údajov katastra nehnuteľností ohľadne práv k nehnuteľnostiam a údajov o vlastníkoch nehnuteľností a s tým súvisiace určenie, komu právo k nehnuteľnosti patrí, prináleží rozhodovať jedine súdu v občianskom súdnom konaní. Boli názoru, že nemajú inú možnosť brániť svoje dedičské práva ako domáhať sa na súde určenia, že dotknutý pozemok patrí do dedičstva. Zápis žalovanej 3/ ako vlastníka pozemku parc. č. 63/3,5 v katastri nehnuteľností v súčasnosti zabraňuje, aby pozemok v spornej časti mohol byť prejednaný v dedičstve. Žalobcovia mali za to, že jedine autoritatívnym výrokom súdu o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, sa neistota v ich postavení odstráni. V tejto súvislosti poukázali na rozsudok NS SR sp. zn.1Cdo 26/2007, rozsudok sp. zn. 1Cdo 56/2003, rozsudok sp. zn. 4Cdo 49/2003 a rozsudok 3Cdo 112/2004. Žalobcovia sa ako oprávnené osoby - dedičia po poručiťoch sa svojho práva domáhali aj na základe zákona č. 503/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, a to „žiadosťou o reštitučné nároky“ z 29.11.2004 u Obvodného pozemkového úradu Dunajská Streda. Konanie vo veci práva na vrátenie vlastníctva k pozemkom bolo zastavené,

a to z dôvodu, že žalobcovia nepredložili úradu originál alebo overenú fotokópiu dokladov o prechode vlastníctva k parc. č. 1232/22 (časť vo výmere 3 617 m²) na štát. Požadovaný doklad sa žalobcovia usilovali získať prostredníctvom štátnych archívov, ako ich usmernil úrad, avšak bezúspešne. Žalobcom sa javí, ako nemožné, aby im bola odopretá spravodlivosť len z dôvodu nedostatkov na strane štátnych archívov (za predpokladu, že požadované rozhodnutie bolo vôbec vydané). Žalobcovia ani rodičia doklad o prechode ich vlastníctva na štát nemali možnosť nikdy vidieť. O prechode vlastníctva k parc. č. 1232/22 v časti vo výmere 3 617 m² na štát rodičia žalobcov nemali žiadnu vedomosť a samotní žalobcovia sa o tom dozvedeli až pri/po dedičskom konaní po rodičoch. Žalobcovia majú za to, že reštitučnými zákonmi sa pre oprávnené osoby vytvoril priestor na uľahčenie domáhania sa navrátenia ich vlastníckeho práva k hnutelným a nehnuteľným veciam za účelom zmiernenia následkov majetkových a iných krívd, vykonaných štátnou mocou v rozhodnom období. V tejto súvislosti poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 212/2010. Prijatím reštitučných zákonov zákonodarcia nevyslovil zrušenie právnych predpisov z doby pred rokom 1989 so spätnými účinkami, hoci mnohé z nich boli v zjavnom rozpore so zásadami demokratického právneho štátu, keďže zrušením týchto predpisov by nastal vo vlastníckych, ale aj iných právnych vzťahoch chaos. Preto i zjavne nelegitímne odňatie vlastníckeho práva, vykonané na základe takýchto predpisov, podrobil reštitučnému režimu. Tým sa umožnilo, aby sa oprávnené osoby domáhali reštitúcie svojho vlastníckeho práva, avšak podľa názoru žalobcov sa týmto oprávneným osobám odoprela možnosť kedykoľvek sa domáhať ochrany práva vlastníckou žalobou. V tejto súvislosti poukázali na rozsudok NS ČR sp. zn. 22Cdo 613/2003. Odopretie poskytnutia ochrany vlastníckeho práva vlastníckymi žalobami v rámci reštitučných nárokov evokuje porušenie ľudských práv. Napriek tomu judikatúra dlhodobo v oblasti reštitučných nárokov mala za to, že dostatočná ochrana vlastníckeho práva bola poskytnutá vytvorením možnosti žiadať vydanie vecí v reštitučnom konaní. V súčasnosti však ohľadom reštitučných nárokov prevládajú názory, ktoré odopieranie uplatnenia ochrany vlastníckeho práva mimo reštitučných predpisov zatlačujú do úzadia. Ústavný súd SR uznesením sp. zn. III. ÚS 178/06-5 garantoval možnosť využitia všeobecných predpisov občianskeho práva, aj keď išlo o reštitučnú vec. Podľa uvedeného rozhodnutia „reštitučné predpisy neboli vydané za tým účelom, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva“. Preto ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva (podľa nástrojov ochrany vlastníckeho práva - žalôb určovacích, vindikačných /na vydanie vecí/, negatívnych a pod.). Pri zamietnutí žaloby okresným súdom a potvrdením rozhodnutia krajským súdom z dôvodu, že reštitučný nárok možno uplatniť len podľa reštitučných predpisov, Ústavný súd SR Nálezom sp. zn. ÚS 249/2011, jednoznačne konštatoval porušenie základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy, čl. 11 ods. 1 Listiny a právo na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu. Podľa Nálezu ÚS SR sp. zn. ÚS 249/2011: „Aj keď mohla osoba, ktorej nehnuteľnosti prevzal štát v rozhodnej dobe pre reštitúciu žiadať o vydanie týchto nehnuteľností podľa špeciálneho predpisu (napr. podľa § 6 ods. 1 písm. p/ zákona č. 229/1991 Zb. alebo podľa § 6 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb.), môže sa úspešne domáhať ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov (§ 126 O.z.), a to aj formou určenia vlastníckeho práva podľa § 80 písm. c/ O. s. p.“.

3. K odvolaniu žalobcov sa vyjadřila žalovaná 2/, ktorá uviedla, že plnomocenstvo udelené právnomu zástupcovi žalobcov podpísal len jeden zo žalobcov, a to žalobca 2/ D. Z. a z plnomocenstva predloženého právnom zástupcom žalobcov nevyplýva skutočnosť, že žalobca 1/ a žalobcovia 3/ až 6/ splnomocnili žalobcu 2/ na uzatvorenie plnomocenstva a ani skutočnosť, že žalobca 1/ a žalobcovia 3/ až 6/ splnomocnili, resp. poverili JUDr. Petra Raisza, advokáta, na právne zastupovanie v tomto konaní. Podľa názoru žalovanej 2/ uvedeným konaním došlo ku konaniu, ktoré je v rozpore s § 27 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého účastník sa môže dať zastúpiť aj ktoroukoľvek fyzickou osobou spôsobilou na právne úkony, tento zástupca však môže konať jedine osobne a týmto zástupcom bol v konaní žalobca 2/. Podľa názoru žalovanej 2/ je konanie žalobcu 2/, ktorým splnomocnil 3.12.2005 JUDr. Petra Raisa, advokáta, zjavne účelové a tendenčné, ktorým žalobca 2/ sleduje dosiahnutie prieťahov v konaní. Žalobcovia 1/ až 6/ boli niekoľkokrát počas konania vyzvaní na zabezpečenie si právneho zastúpenia v konaní, pričom k tomuto došlo až 3.12.2015, a to aj napriek tej skutočnosti, že predvolanie na nariadené pojednávanie na deň 7.12.2015 bolo žalobcom 1/ až 6/ doručené v dostatočnom predstihu. Žalobcovia 1/ až 6/ neuviedli vo svojom vyjadrení žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by preukazovali naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O. s. p. na podanej žalobe. Nakoľko pokračovaniu v konaní nebránila žiadna zo zákonných prekážok, súd nariadil vo veci pojednávanie na 7.12.2015, na ktoré predvolal účastníkov konania, ktoré bolo, ako vyplýva zo spisového materiálu, doručené všetkým

účastníkom konania včas. Napriek uvedeným skutočnostiam sa na pojednávaní nezúčastnili žalobcovia 1/ až 6/, pričom títo svoju neprítomnosť neospravedlnili. Zo zápisnice vyplýva, že žalobca 1/ si prevzal predvolanie 12.11.2015 a žalobcovia v 2/ až 6/ rade 13.11.2015, napriek uvedeným skutočnostiam bolo žalobcom 2/ udelené plnomocenstvo na zastupovanie v konaní až 3.12.2015, t. j. 21 dní po doručení predvolania na pojednávanie vo veci. Navyše žalobca 2/ ako zástupca žalobcov prevzal predvolanie na nariadené pojednávanie v dostatočnom predstihu, a to 21 dní pred termínom pojednávania. Zo zápisnice o pojednávaní 7.12.2015 vyplýva, že súd nemal v spise doloženú plnú moc na zastupovanie na strane žalobcov ani žiadosť o odročenie pojednávania. Predvolanie účastníkom bolo doručené riadne a v dostatočnom časovom predstihu, účastník konania mal v priebehu konania dostatok času na to, aby si zvolil svojho právneho zástupcu a podľa právneho názoru žalovanej 2/ na strane žalobcov z uvedeného dôvodu neexistoval dôležitý dôvod na odročenie pojednávania ale len snaha o dosiahnutie prietahov v konaní, preto nie je možné aplikovať rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo 35/01. V predmetnej veci nejde o prípad tzv. povinného zastúpenia. Žalobcovia uvádzajú, že chceli počas konania zmeniť petit žaloby. Toto tvrdenie však z ničoho nevyplýva, takýto návrh na zmenu petitu žaloby žiaden zo žalobcov počas konania nepredniesol. Rovnako ani zmenou petitu žaloby, tak ako to uvádzajú, by podľa právneho názoru žalovanej 2/, žalobcovia nemohli preukázať svoj naliehavý právny záujem. Vyslovením neplatnosti kúpnych zmlúv uzatvorených medzi žalovanými 1/ až 3/ by vlastnícke právo na žalobcov 1/ až 6/ neprešlo. NS SR už v minulosti v niekoľkých rozhodnutiach uzavrel stanovisko k otázke uplatňovať reštitučný nárok prostredníctvom vlastníckej žaloby podľa O. z., napr. z výrokovej časti rozhodnutia R 28/2001 argumentum a contrario vyplýva, že ak reštitučný predpis stanovuje určitú právnu skutočnosť a reštitučný dôvod, žalobca sa v súdnom spore nemôže domáhať určenia neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti podľa všeobecnej právnej úpravy (podľa § 126 O. z.), preto oprávnená osoba, ktorej nehnuteľnosť prevzal štát v rozhodnej dobe z dôvodu uvedeného v reštitučnom predpise, sa nemôže domáhať ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov (§ 126 O. z.), a to ani formou vydania veci (resp. vypratania nehnuteľnosti), ani formou určenia vlastníckeho práva (§ 80 písm. c/ O. s. p.), ak mohla žiadať o vydanie veci podľa reštitučného predpisu. To platí i v prípade, že oprávnená osoba tento nárok uplatnila, ale v reštitučnom konaní bol jej nárok zamietnutý. S poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 231/09 z 11.6.2009 bola žalovaná 2/ názoru, že Ústavný súd SR nevyhlásil možnosť, na základe ktorej by si určovacou žalobou žalobcovia mohli úspešne uplatniť svoje práva, avšak len za splnenia tej podmienky, že si svoj nárok žalobcovia neuplatnili v zmysle príslušných reštitučných zákonov. V danom prípade si však žalobcovia uplatnili v zmysle príslušných reštitučných zákonov svoj nárok. Uplatnený nárok však žalobcovia 1/ až 6/ pred orgánom rozhodujúcim o priznaní reštitučného nároku nepreukázali a konanie pred obvodným pozemkovým úradom bolo zastavené. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/316/2012 zo dňa 12.2.2014 a uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 177/2013-18. Žalobcom ako aj súdu dala žalovaná 2/ do pozornosti skutočnosť, že žalobcovia sa vo svojom reštitučnom návrhu dožadovali, aby im bol pridelený náhradný pozemok, nakoľko vlastníctvo k pôvodnému pozemku nemožno navrátiť z dôvodu predpokladaného ust. § 6 ods. 1 písm. f) zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/95 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení z neskorších predpisov. O priznaní alebo nepriznaní reštitučného nároku v prospech žalobcov nerozhoduje súd, ale úrad, ktorý konanie zastavil. Súd nerozhoduje o tom, či v prípade úspešného priznania reštitučného nároku, budú mať žalobcovia nárok na pozemky, ktorých vydania sa dožadujú touto žalobou alebo nárok na náhradný pozemok, alebo im bude vyplatená finančná náhrada. O týchto nárokoch rozhoduje obvodný pozemkový úrad. Konštrukcie uvádzané právnym zástupcom žalobcov preto považuje za právne irelevantné. Oprávnená osoba, prípadne jej právny nástupca sa preto nemôže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov, najmä podľa § 126 ods. 1 O. z., a to ani formou určenia vlastníckeho práva, či už svojho alebo svojho predchodcu ku dňu jeho smrti podľa § 80 O. s. p., ak mohla žiadať o vydanie veci podľa reštitučného predpisu. Z povahy reštitučných zákonov ako predpisov špeciálnych vyplýva, že nároky nimi upravené nie je možné riešiť inak než podľa ich ustanovení v zmysle všeobecnej zásady o predpise všeobecnom a osobitnom (lex specialis derogat legi generali). Žalobou o určenie vlastníckeho práva alebo vydanie veci nemožno obchádzať účel a zmysel reštitučného zákona. Žalobcovia preto nemajú naliehavý právny záujem na posudzovanom určení, pretože existencia špeciálnej úpravy v reštitučných predpisoch vylučuje naliehavý právny záujem na určení vlastníctva tam, kde podľa týchto predpisov bolo možné uplatniť nárok na vrátenie veci, čo žalobcovia aj využili a návrhom z 29.11.2004, podaným na Obvodný pozemkový úrad v Dunajskej Strede, sa domáhali pridelenia adekvátneho náhradného pozemku v k. ú. U., a to namiesto odobratej časti. Uvedené konanie však bolo zastavené z dôvodu nepreukázania nárokov žalobcov.

4. Žalovaná 1/ sa k odvolaniu žalobcov vyjadrila tak, že sa pridíža vyjadrení a stanovisk ňou prednesených počas súdneho konania, prebiehajúceho na súde prvej inštancie. Žalobcovia nepreukázali, že zo strany žalovanej 1/ došlo k porušeniu jej uložených povinností. Žalovaná 1/ má za to, že akékoľvek obmedzenie nakladať s nehnuteľnosťou by bolo na príslušnom LV zaznamenané. Žalovaná 1/ do dnešného dňa nedisponuje informáciou, že reštitučný nárok bol žalobcom priznaný a bola by na základe neho vykonaná náprava. Žalobcovia sa síce domáhajú určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, avšak ich návrh postráda odôvodnenie naliehavého právneho záujmu a tým aj odôvodnenie ich aktívnej legitímácie.

Žalovaná 3/ sa k odvolaniu nevyjadrila.

5. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej aj O. s. p.), keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O. s. p., účinného v čase jeho podania, akt. § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou (predtým účastníkom konania), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 O. s. p., akt. § 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a § 202 ods. 1 O. s. p., akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 O. s. p., akt. § 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie, súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok nemožno považovať za vecne správny, keďže sa súd prvej inštancie dopustil nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a napadnutý rozsudok bolo nutné považovať za výsledok zmätočného konania.

6. V prvom rade je potrebné uviesť, že žalobu v predmetnej veci, v ktorej sú označení 6 žalobcovia (rovnako ako v tomto rozhodnutí odvolacieho súdu) podpísal zjavne len žalobca 2/. V prílohe žaloby sa nachádza Plnomocenstvo z 3.4.2013, ktorým žalobcovia 1/ až 6/ splnomocňujú žalobcu 2/, aby ich zastupoval „vo všetkých právnych veciach podaného na Okresný súd Dunajská Streda, zo dňa 28.11.2012 „Určovacia žaloba“, číslo konania 7C 414/212-24 IČS 2212221669, podpísané splnomocniteľmi i splnomocnencom. Z uvedeného je zrejmé, že plnomocenstvo sa netýkalo predmetného konania a žaloba tak trpela vadou, spočívajúcou v jej nepodpísaní 5 zo 6 žalobcov, o odstránenie ktorej vady sa súd prvej inštancie príslušným procesným postupom ani len nepokúsil.

Žalobcovia sa žalobou domáhali vydania rozhodnutia vo veci samej, ktorým by súd určil, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ dňa 22.5.2009 o odpredaji pozemku parcela č. 63 - ostatné plochy o výmere 15.892 m², zapísanej na liste vlastníctva (ďalej aj „LV“) č. XXX, v katastrálnom území (ďalej aj „k. ú.“) U., je neplatná, ako aj určenia, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou 2/ a žalovanou 3/ dňa 14.6.2011 o odpredaji pozemku parcela č. 63 - ostatné plochy o výmere 15.892 m², zapísanej na LV č. XXXX, v k.ú. U., je neplatná.

Dňa 30.7.2014 doručil žalobca 2/ súdu podanie z 26.7.2014, v ktorom okrem zdôvodnenia naliehavého právneho záujmu uviedol, že žalobcovia trvajú na podanej žalobe a žiadajú, aby súd rozhodol o žalobnom návrhu o určení, či tu právo je alebo nie je v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., čo je dôvod existencie naliehavého právneho záujmu, pričom toto vlastníctvo k nehnuteľnosti (výmera 3617 m²) im za ich života nebolo na základe žiadneho právneho titulu nikdy odňaté. Toto podanie bolo podpísané len žalobcom 2/. Dňa 16.10.2014 doručil žalobca 2/ súdu podanie „Rozšírenie petitu návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti“ zo 16.10.2014, v ktorom uviedol, že žalobcovia si uplatňujú v návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti podľa § 126 ods. 1 O.z., § 80 písm. c/ O.s.p. k nehnuteľnostiam parc. č. 63 (pôvodne parc. č. 1232/22) vo výmere 3617 m² k. ú. U., LV č. XXXX t.č. vo vlastníctve žalovanej 3/ s tým, že žalobcovia majú v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, pretože takéto rozhodnutie súdu môže byť aj podkladom pre uskutočnenie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. Toto podanie bolo podpísané len žalobcom 2/.

Uznesením súdu prvej inštancie z 1.12.2014 č.k. 11C/356/2014-121 boli žalobcovia vyzvaní, aby opravili ich ostatne uvedené podanie tak, že uvedú určitý, zrozumiteľný a materiálne vykonateľný petit, na ktorý

chcú pôvodný petit žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 12.5.2014 zmeniť resp. rozšíriť, pričom je potrebné v prvom rade uviesť, či ide o rozšírenie žaloby, t. j. či k dvom pôvodne uvedeným petitom uvedeným v návrhu zo 16.10.2014 (?) navrhujú ďalší petit resp. či ide o zmenu petitu v tom zmysle, že namiesto pôvodných 2 petitov navrhujú jeden iný - nový. Petit je pritom potrebné uviesť v takom znení ako má znieť rozhodnutie súdu vo veci samej. V prípade, že sa svojim návrhom domáhajú, aby súd rozhodol o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je potrebné presne uviesť, o aký právny vzťah alebo právo má ísť, ak ide o právo k nehnuteľnosti, túto je potrebné v petite presne špecifikovať. Žalobcov poučil, že v prípade ak v určenej lehote svoje podanie neopravia, súd na ich podanie v zmysle § 43 ods. 3 O.s.p. nebude prihliadať. Uznesenie bolo súdom doručené všetkým žalobcom.

Dňa 17.12.2014 žalobca 2/ doručil súdu Opravu podania zo 16.12.2014, v ktorej o.i. uviedol, že žalobcovia žiadajú, aby súd „rozhodol o určení, že tu právny vzťah resp. práva je k nehnuteľnosti.“ Takouto zmenou by sa vlastníctvo k pozemkom mohlo navrátiť v prospech reštituentov - žalobcov, lebo pozemok (o výmere 3617 m2) by už nebol vo vlastníctve žalovanej 3/, na základe uvedeného žiadali, aby súd po vykonaní dokazovania vydal tento rozsudok: „Súd určuje, že kúpne zmluvy uzatvorené medzi žalovanými 1 - 3 sú neplatné v časti výmery 3617 m2 z dôvodu, že už pri ich uzatváraní medzi žalovanými 1/ a 2/ zo dňa 22.5.2009 mal žalovaný 1/ vedomosť o tom, že bol na túto výmeru uplatnený reštitučný nárok v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z.. Súd vydáva rozhodnutie, ktorým ukladá žalovanej 3/ vydať nehnuteľnosť o výmere 3617 m2 z výmery 15 892 m2 na parc. č. 63 zapísanej na LV č. XXXX, v k.ú. U. žalobcom 1-6. Toto podanie bolo podpísané len žalobcom 2/.

Uznesením súdu prvej inštancie zo 16.1.2015 č. k. 11C/356/2014-133 súd pripustil rozšírenie petitu v zmysle návrhu zo 16.10.2014 a jeho opravy zo 16.12.2014 o nasledovný petit: “Súd ukladá žalovanej 3/ vydať nehnuteľnosť o výmere 3617 m2 z výmery 15892 m2 na parc. č. 63 zapísanej na LV č. XXXX v k.ú. U. žalobcom 1/ -6/”. Toto uznesenie bolo doručené všetkým žalobcom a nadobudlo právoplatnosť 4.2.2015.

Podľa § 42 ods. 3 vety prvej O. s. p. pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované.

Podľa § 79 ods. 1 vety prvej, druhej a siedmej O. s. p. konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Ak je účastníkom právnická osoba, návrh musí obsahovať názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom zahraničná osoba, k návrhu musí byť pripojený výpis z registra alebo z inej evidencie, do ktorej je zahraničná osoba zapísaná. Ak je účastníkom fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, návrh musí obsahovať obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom štát, návrh musí obsahovať označenie štátu a označenie príslušného štátneho orgánu, ktorý bude za štát konať. Ak sa návrh týka dvojstranných právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovaným (§ 90), nazýva sa žalobou.

Obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku (§ 155 ods. 1 veta prvá O. s. p.).

Podľa § 153 ods. 2 O. s. p. súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

Z návrhu (žaloby) muselo byť zrejmé, čoho sa žalobca domáha. Ide o určenie tzv. žalobnej žiadosti, či žalobného petitu, ktorým je v tzv. sporovom konaní súd viazaný. Súd nebol viazaný návrhom obsiahnutým v žalobnom petite len v prípadoch uvedených v § 153 ods. 2 až 4 O.s.p.. Okrem týchto výnimiek bol petit (žalobná žiadosť) pre súd záväzný a to nielen čo do rozsudového výroku, ale i čo do predmetu dokazovania. Preto musí byť žalobný petit jasný, stručný, určitý, zrozumiteľný a vykonateľný. Z ust. § 153 O. s. p. vyplývalo, že žalobný petit musí byť buď bezo zvyšku pojatý do enunciátu (výrokovej časti) rozhodnutia (ak súd mieni vyhovieť žalobe celkom), alebo akceptovaný len v časti (keď súd požiadavke vyhovie len čiastočne a vo zvyšku žalobu zamietne), či do tretice v celom rozsahu neakceptovaný (ak je žaloba zamietnutá celkom). Ak žalobná žiadosť nespĺňa kvalitatívne kritériá, ide o vadu konania odstrániteľnú postupom podľa § 43 ods. 1 O.s.p.. Tu však treba mať na pamäti, že súd nemôže odstraňovať vady petitu spočívajúce v hmotnoprávnej kvalifikácii, pretože rozsah poučovacej povinnosti súdu je obmedzený len na procesné práva a procesné povinnosti (porovnaj § 5 O. s. p. a komentár k nemu). Súd tak môže a musí odstraňovať vady petitu spočívajúce v jeho nezrozumiteľnosti, nejasnosti či neurčitosti, nemôže však účastníka poučovať o tom, že účastníkom (žalobcom) formulovaný petit je podľa hmotného práva materiálne nevykonateľný, prípadne, že je nevykonateľný proti konkrétnemu žalovanému.

Žalobcovia v prejednávanej veci sa žalobou domáhali (zjednodušene povedané) neplatnosti dvoch kúpnych zmlúv. V podaniach z 30.7.2014 a 16.10.2014 zmenili návrh/žalobu jeho rozšírením o určenie vlastníckeho práva žalobcov k nehnuteľnosti parc. č. 63 (pôvodne 1232/22) vo výmere 3617 m² k. ú. U., LV č. XXXX. Následne boli žalobcovia súdom v uznesení vyzvaní, aby podania doplnili resp. opravili tak, že uvedú určitý, zrozumiteľný a materiálne vykonateľný petit, na ktorý chcú pôvodný petit žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy (poznámka odvolacieho súdu - zmluvy boli dve) z 12.5.2014 zmeniť resp. rozšíriť, pričom je potrebné v prvom rade uviesť, či ide o rozšírenie žaloby, t. j. či k dvom pôvodne uvedeným petitom uvedeným v návrhu zo 16.10.2014 (?) navrhujú ďalší petit resp. či ide o zmenu petitu v tom zmysle, že namiesto pôvodných 2 petitov navrhujú jeden iný - nový. Súd ich poučil, že petit je potrebné uviesť v takom znení ako má znieť rozhodnutie súdu vo veci samej a že v prípade, ak sa svojim návrhom domáhajú, aby súd rozhodol o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je potrebné presne uviesť, o aký právny vzťah alebo právo má ísť, ak ide o právo k nehnuteľnosti, túto je potrebné v petite presne špecifikovať. Žalobcov poučil, že v prípade ak v určenej lehote svoje podanie neopravia, súd na ich podanie v zmysle § 43 ods. 3 O.s.p. nebude prihliadať.

V podaní zo 16.12.2014 žalobcovia o.i. uviedli, že žiadajú, aby súd „rozhodol o určení, že tu právny vzťah resp. práva je k nehnuteľnosti.“ a že takouto zmenou by sa vlastníctvo k pozemkom mohlo navrátiť v prospech reštituentov - žalobcov, lebo pozemok (o výmere 3617 m²) by už nebol vo vlastníctve žalovanej 3/, na základe uvedeného žiadali, aby súd po vykonaní dokazovania vydal tento rozsudok: „Súd určuje, že kúpne zmluvy uzatvorené medzi žalovanými 1 - 3 sú neplatné v časti výmery 3617 m²...“

Na tomto mieste odvolací súd uvádza, že z ostatne uvedeného podania nie je možné jednoznačne vyvodiť či mali žalobcovia na mysli čiastočné späťvzatie žaloby v časti o určení neplatnosti kúpnych zmlúv v ich časti nad rámec výmery nehnuteľnosti 3617 m². Je však zrejmé, že zotrvali na zmene návrhu na určenie ich vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorý návrh však naďalej trpí vo vzťahu k jeho petitu vadami, rovnako ako ďalší návrh na vydanie rozhodnutia, ktorým by malo byť uložené žalovanej 3/ vydať nehnuteľnosť o výmere 3617 m² z výmery 15 892 m² na parc. č. 63 zapísanej na LV č. XXXX, v k.ú. U. žalobcom 1-6, ktoré rozšírenie žaloby smerovalo len voči žalovanej 3/, takto bolo aj uznesením súdu pripustené rozšírené petitu, preto prípadne zamietnutie žaloby sa malo týkať len žalobcov a žalovanej 3/, nie aj žalovaných 1/ a 2/.

Podľa § 95 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene. Podľa odseku 2 tohto paragrafu súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia. Napokon podľa odseku 3 tu citovaného ustanovenia o zmene návrhu súd rozhodne spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá. Ak to nie je možné, súd rozhodne do 15 dní od odročenia pojednávania. O zmene návrhu mimo pojednávania súd rozhodne do 60 dní od podania návrhu na zmenu návrhu.

Vyššie uvedené požiadavky žalobcov v podaní zo 17.10.2014 mali zjavne určitým dielom charakter zmeny žaloby jej rozšírením (v časti o určení vlastníctva k nehnuteľnosti aj v časti o povinnosti vydať nehnuteľnosť) a určitým dielom charakter jej čiastočného späťvzatia (v časti o neplatnosti kúpnej zmluvy nad rámec určitej výmery nehnuteľnosti). V časti o určení vlastníckeho práva síce zmena žaloby - jej petit mala vady, avšak jedná sa o vady odstrániteľné, keď je nutné zohľadniť aj nie celkom určitú výzvu súdu prvej inštancie obsiahnutú v uznesení vyzývajúcom žalobcov na opravu vád ich predchádzajúcich podaní, v ktorej boli nedostatočne poučení (s prihliadnutím na ich vek, na skutočnosť že ide o právnych laikov, v pomerne zložitej veci).

Súd prvej inštancie na požiadavku žalobcov na zmenu žaloby reagoval iba v časti o povinnosti vydať nehnuteľnosť žalovanou 3/ (pripustením rozšírenia petitu žaloby uznesením), v zostávajúcej časti (o určení vlastníctva) zmenu žaloby nechal prakticky celkom bez povšimnutia, hoci mal o nej rozhodnúť alebo za predpokladu nejasnosti požiadavky bol namiesto znovu postup podľa § 43 O.s.p. (aj s vyodením patričných následkov, ak by sa snaha súdu minula účinkom), avšak tentokrát aj s riadnym poučením ako treba opravu resp. doplnenie vykonať spôsobom primeraným osobe žalobcov. Na čiastočné späťvzatie súd nereagoval vôbec.

Odvolací súd má pritom za to, že tu nešlo len o úpravu petitu, ale o kvalitatívnu zmenu žaloby.

Ak sa potom napriek uvedeným opomenutiam v konaní ďalej pokračovalo a vo veci tiež (napadnutým rozsudkom) rozhodlo, nemohlo byť jasné, ktorú zo žalôb (tú pôvodnú alebo zmenenú ?) takto súd „vybavil“ a či si takto splnil na jednej strane povinnosť rozhodnúť o celej veci a na strane druhej opačnú povinnosť rozhodnúť len o veci (rozumej neprekročiť žalobný návrh), keďže v dôsledku uvedeného bolo

prekročením žalobného návrhu jeho rozhodnutie o zamietnutí žaloby v časti o vydanie nehnuteľnosti aj voči žalovaným 1/ a 2/.

Odvolaním žalobcov napadnutý rozsudok bol teda postihnutý vadou spočívajúcou v neozrejmí si súdom predmetu konania a/ tým, že nie sú odstránené vady žaloby brániace vecnému rozhodnutiu súdu o nej a b/ tým, že nedôjde i k náležitému a procesnému právu zodpovedajúcemu vyporiadaniu sa súdu so zmenami žaloby, ktorým boli v priebehu konania korigované pôvodné požiadavky jeho iniciátora / konania/).

Súd prvej inštancie v predmetnej veci nariadil pojednávanie na 7.12.2015, predvolanie na pojednávanie doručil žalobkyni 1/ dňa 12.11.2015, žalobcovi 2/ až 6/ dňa 13.11.2015.

Zo zápisnice o pojednávaní zo 7.12.2015 (č.l. 212-217 spisu) vyplýva, že sa pojednávania nezúčastnili žalobcovia 1/ - 6/, súd konštatoval ich neprítomnosť a vydal uznesenie, že sa bude pojednávať v ich neprítomnosti, vec prejednal, uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil na pojednávaní napadnutý rozsudok, ktorým žalobu zamietol.

Na č.l. 218 sa v spise nachádza zažurnalizovaný e-mail od JUDr. Petra Reisza, odoslaný ním 4.12.2015 o 9,25 podateľní súdu prvej inštancie (ktorá ho podľa pečiatky na ňom prevzala 4.12.2015 o 9,30 hod) s označením predmetu: 11C/356/2014 - oznam a žiadosť o odročenie, v ktorom advokát JUDr. Reisz uviedol, že v prílohe zasiela oznam o prevzatí právneho zastupovania žalobcov vo veci 11C/356/2014 spolu so žiadosťou o odročenie pojednávania vytyčeného na 7.12.2015 o 9,00 hod, v ktorých uviedol, že dňa 3.12.2015 prevzal právne zastupovanie žalobcov 1/ až 6/ v predmetnom konaní, mandanti mu oznámili, že v predmetnom súdnom konaní je určený termín pojednávania na 7.12.2015, ku dňu 4.12.2015 však nedisponuje kompletnou príslušnou spisovou dokumentáciou, týkajúcou sa prebiehajúceho konania, čo mu za súčasného stavu nedovoľuje poskytnúť mandantom plnohodnotnú právnu službu vo forme kvalifikovaného zastúpenia na pojednávaní dňa 7.12.2015. Aj s poukazom na § 115 O.s.p. konštatoval, že v jeho prípade by nebola dodržaná 5-dňová lehota na prípravu pojednávania a z uvedeného dôvodu požiadal o odročenie pojednávania vytyčeného na 7.12.2015. Z rovnakých dôvodov požiadal súd o ospravedlnenie jeho neprítomnosti i neprítomnosti žalobcov na pojednávaní dňa 7.12.2015 a tiež žiadal, aby nebolo v neprítomnosti žalobcov a ich právneho zástupcu vedené pojednávanie, žiadal o odročenie pojednávania a vytyčenie jeho nového termínu. Ďalej sa v prílohe nachádzalo splnomocnenie datované 3.12.2015, v ktorom boli označení žalobcovia 1/ až 6/ s uvedením, že spoločne zastúpení žalobcom 2/ splnomocňujú a poverujú advokáta JUDr. Petra Reisza o.i. k ich zastupovaniu a k výkonu všetkých úkonov v právnej veci určenia neplatnosti kúpnych zmlúv ako aj určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v k.ú. U., v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 11C/356/2014, ako aj v prípadnom konaní na odvolacom a dovolacom súde. Splnomocnenie podpísal iba žalobca 2/ a advokát ho prijal.

Podľa úradného záznamu súdu prvej inštancie na č.l. 221 bolo ostatne uvedené podanie advokáta asistentke oddelenia 11C predložené až 7.12.2015 o 13,30 hod t. j. po skončení pojednávania vytyčených na tento deň.

Podľa § 89 ods. 1 CSP strana sa môže dať zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Zvolený zástupca sa nemôže dať zastúpiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 24 O.s.p. (účinného do 30.6.2016) účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25.

Podľa § 27 ods. 1 O.s.p. účastník sa môže dať zastúpiť aj ktoroukoľvek fyzickou osobou spôsobilou na právne úkony. Tento zástupca môže konať jedine osobne

Účastník konania (t. č. strana) môže mať v tej istej veci len jedného zvoleného zástupcu. To však neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25 (zastúpenie advokátmi). Účastník konania si môže najmä v zložitých sporoch zvoliť v tej istej právnej veci viacerých advokátov. Nemôže si však zvoliť jedného všeobecného splnomocnenca a zároveň advokáta.

Plnomocnenstvo z 3.12.2015 (č. l. 220), podpísané iba žalobcom 2/ ako tvrdeným všeobecným splnomocnencom žalobcov 1/, 3/ až 6/, bolo ako tzv. dvojstupňové na základe vyššie uvedeného vo vzťahu k žalobkyni 1/ a žalobcom 3/ až 6/ v občianskom súdnom konaní neprípustné. Iba advokát sa totiž v rámci svojho poverenia (splnomocnenia) mohol dať zastúpiť iným advokátom ako ďalším zástupcom, prípadne advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva (§ 25 ods. 3 O. s. p.).

Uvedené plnomocnenstvo však bolo prípustné vo vzťahu k žalobcovi 2/, ktorý zjavne podpísal žalobu, jej doplnenia aj plnomocnenstvo z 3.12.2015, teda možno konštatovať, že advokáta JUDr. Petra Reisza žalobca 2/ platne splnomocnil iba svojim zastupovaním v predmetnom konaní, z ktorého dôvodu bol v úvodnej časti rozhodnutia advokát uvedený iba ako zástupca žalobcu 2/, a tiež to umožňovalo vecné

prejednanie odvolania a možnosť preskúmať napadnutý rozsudok v celom rozsahu vo vzťahu všetkých žalobcov a žalovaných, keďže na strane žalobcov išlo o nerozlučné spoločenstvo.

V čase vydania rozsudku súdu prvej inštancie účinný O. s. p. a aj CSP stojí na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup súdu pri konaní a rozhodovaní. Účastníci by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 189/2010 z 24. mája 2011, č. k. 7 Cdo 42/2010 zo 17. októbra 2011). Konanie pred súdom má zabezpečiť pre strany spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair process). Preto im musí byť vytvorená možnosť predvídať rozhodnutie súdu a tomu prispôbiť uplatňovanie (realizáciu) svojich procesných práv. Procesný postoj strany zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jej návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana uplatňuje svoje nároky, alebo sa bráni ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 85/2015-17 z 12. februára 2015).

Podľa čl. 48 ods. 2 vety prvej Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa § 123 O. s. p. účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

Podľa § 115 ods. 1 a 2 O. s. p. ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Podľa § 101 ods. 2 O. s. p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Podľa § 119 ods. 1 O. s. p. pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Podľa § 119 ods. 2 O. s. p. účastník, ktorý navrhuje odročenie pojednávania, musí súdu oznámiť dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu, po tom, čo sa o ňom dozvedel alebo odkedy sa o ňom mohol dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti ho mohol predpokladať. Návrh na odročenie pojednávania obsahuje najmä a/ dôvod, pre ktorý sa navrhuje odročenie pojednávania, b/ deň, keď sa účastník o dôvode dozvedel, c/ ak je to možné, uvedenie elektronickej adresy, telefaxu alebo telefónu, na ktoré súd bezodkladne oznámi, ako návrh posúdil.

Dôležitý dôvod, pre ktorý sa účastník (t. č. strana) nemohol pojednávania zúčastniť a pre ktorý žiadal o jeho odročenie, sa musel s ohľadom na povahu prekážky, ktorá bránila v účasti na pojednávaní, vyznačovať nepredvídateľnosťou, závažnosťou, rozsahom alebo iným dôvodom hodným ospravedlnenia. Žiadosť o odročenie pojednávania je podložená dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania vo všeobecnosti vtedy, ak účastník tvrdí také skutočnosti, ktoré sú vzhľadom na ich povahu spôsobilé jeho neúčast' na pojednávaní ospravedlniť, t. j. také, ktoré mu neumožňujú zúčastniť sa na pojednávaní a súčasne sú vážne (dôležité, ospravedlniteľné) ako z hľadísk objektívnych tak aj subjektívnych (či mohla byť prekážka predvídaná, prípadne odvrátená).

Ak súd nariadil pojednávanie, mohol vec prejednať v neprítomnosti riadne predvolaného účastníka len vtedy, ak účastník nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O. s. p.). Možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka (zástupcu) bolo potrebné posudzovať vždy vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu, pritom mať na zreteli, že zúčastniť sa prejednávania právnej veci pred súdom je neodňateľným právom účastníka konania, a to v každom štádiu procesného postupu, pokiaľ zákon neustanovuje inak, ak na tomto svojom práve účastník trvá. Zákon však bližšie nešpecifikoval, čo treba považovať za dôležitý dôvod, danosť ktorého bráni súdu prejednať vec v neprítomnosti účastníka.

Žalobcovia a advokát JUDr. Reisz pred posledným pojednávaním vo veci na súde prvej inštancie (7.12.2015) ich podaním zo 4.12.2015, doručeným súdu prvej inštancie 3 dni pred takýmto pojednávaním, žiadali ospravedlniť ich neúčast' na pojednávaní a tiež žiadali odročiť pojednávanie a vytýčiť jeho nový termín s odôvodnením, že dňa 3.12.2015 prevzal JUDr. Reisz právne zastupovanie žalobcov 1/ až 6/ v predmetnom konaní, mandanti mu oznámili, že v predmetnom súdnom konaní je určený termín pojednávania na 7.12.2015, ku dňu 4.12.2015 však nedisponuje kompletnou príslušnou spisovou dokumentáciou, týkajúcou sa prebiehajúceho konania, čo mu za súčasného stavu nedovoľuje

poskytnúť mandantom plnohodnotnú právnu službu vo forme kvalifikovaného zastúpenia na pojednávaní dňa 7.12.2015, aj s poukazom na § 115 O.s.p. konštatoval, že v jeho prípade by nebola dodržaná 5-dňová lehota na prípravu pojednávania a z uvedeného dôvodu požiadal o odročenie pojednávania vytýčeného na 7.12.2015, z rovnakých dôvodov o ospravedlnenie jeho neprítomnosti i neprítomnosti žalobcov na pojednávaní dňa 7.12.2015 a tiež žiadal, aby nebolo v neprítomnosti žalobcov a ich právneho zástupcu vedené pojednávanie, žiadal o odročenie pojednávania a vytýčenie jeho nového termínu, čo súd prvej inštancie zjavne nezohľadnil, keďže podanie žalobcov zo 4.12.2015 je v spise žurnalizované až za zápisnicou z pojednávania zo 7.12.2015 a podľa úradného záznamu v spise bolo do spisu založené a sudkyňi predložené až po pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok, čo však nemožno pričítať na ľarchu žalobcov ani ich advokáta.

Procesné právo platné v čase vydania napadnutého rozsudku síce zakotvovalo aj prostriedky umožňujúce postup v konaní (jeho spriechodnenie) i v prípadoch tzv. obštrukčných postupov účastníka (teda pri vyhýbaní sa účastníka súdnemu konaniu), využitiu týchto prostriedkov však muselo predchádzať starostlivé a dostatočne podrobné zisťovanie, či v konkrétnej veci ide práve o takýto prípad. Pretože však súd prvej inštancie naznačeným spôsobom nepostupoval, jeho postup bol zjavným porušením i ústavne zaručeného práva na proces v prítomnosti účastníka (bez existencie spoľahlivých podkladov pre využitie výnimky z uplatnenia takého práva) podľa ustanovení citovaných už vyššie.

V zmysle zásady predvídateľnosti rozhodnutia súdu a s tým spojeného postupu súdu, žalobcovia dôvodne očakávali (pred vydaním rozsudku) odročenie pojednávania na neurčito, resp. jeho odročenie na nový termín, keďže podľa obsahu spisu im súd bezodkladne neoznámil, ako ich návrh na odročenie pojednávania posúdil, teda že mu nemieni vyhovieť. Tým, že súd prvej inštancie „nečakane“ rozhodol (vydal napadnutý rozsudok), žalobcom bolo znemožnené realizovať ich práva (napr. na prejednanie veci v ich prítomnosti a právo vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu), a konanie tak zaťažil procesnou vadou. V nedodržaní postupu podľa § 101 ods. 2, § 119 ods. 2 O.s.p., ku ktorému došlo v predmetnej veci, treba vidieť procesnú nesprávnosť, ktorá so zreteľom na individuálne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 261/06) viedla k zmareniu účelu sledovaného týmito zákonnými ustanoveniami a neprispela k predvídateľnosti postupu a rozhodnutia súdu (obdobne aj uznesenie NS SR sp. zn. 3MCdo/18/2010). Svoj procesný postup v odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie v uvedenom smere nezdôvodnil.

7. Z dôvodu, že súd prvej inštancie vyššie opísaným nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom pre jeho povahu a intenzitu, odvolaciemu súdu nezostala iná možnosť, ako napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a § 391 ods. 1 CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k zrušeniu rozhodnutia, sa odvolací súd ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní ani vecnou správnosťou rozhodnutia nezaoberal, nakoľko to nepovažoval za dôvodné.

8. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní rešpektovať právo strán na spravodlivý proces, riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne vec prejednať a rozhodnúť, pričom je potrebné náležite sa vysporiadať s relevantnou právnou i skutkovou argumentáciou strán sporu a nové rozhodnutie náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 a 3 CSP odôvodniť.

9. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

V novom rozhodnutí preto rozhodne súd prvej inštancie i o náhrade trov konania (i konania o nariadenie predbežného opatrenia), vrátane trov tohto odvolacieho konania.

10. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)